

Conceptkerndoelen en - examenprogramma's MVT

Hét Talencongres ThiemeMeulenhoff 10-04-2025

Machteld Moonen, SLO

Na afloop van deze sessie ...

- ... ben je bekend met de systematiek van de concept-kerndoelen en -eindtermen
- ... weet je waar je de informatie kunt vinden die voor jou relevant is
- ... heb je inspiratie opgedaan voor rijk, samenhangend en communicatief mvt-onderwijs
- ... heb je zicht op het vervolgtraject van de actualisatie

Overzicht

- Actualisering van het curriculum MVT: wat, waarom en hoe
- Een blik op de inhoud: van visie naar concept-kerndoelen en -eindtermen
- Het vervolgtraject

A small orange diagonal slash icon is positioned to the left of the main title text.

Actualisering van het curriculum MVT: wat, waarom en hoe?

Beoogd curriculum

Wettelijk vastgesteld in kerndoelen, examenprogramma's en referentiekaders Taal en Rekenen.

Uitgevoerd curriculum

Vertaling van doelen door leraren/scholen in de onderwijspraktijk.

Gerealiseerd curriculum

Resultaten en ervaringen van leerlingen in het onderwijs.

Kerdoelen en examenprogramma's

- gelden als **wettelijke opdracht**
- **instrument voor curriculum- en onderwijsontwikkeling en toetsontwikkeling**
- **geven richting en bieden kaders** voor uitwerking naar onderwijs- en toetsprogramma's
- **Ruimte** voor eigen **schoolvisie en identiteit**
- Examenprogramma's: vastleggen wat leerlingen eind vo bereikt dienen te hebben

Waarom actualiseren?

- Achterstallig onderhoud curriculum
- Formulering was te globaal waardoor er (te) weinig sturing vanuit gaat
- Doorlopende leerlijnen waren niet op orde
- geen helderheid over gevraagde beheersing, status ERK was onduidelijk
- Er waren alleen kerndoelen voor Engels
- Examenprogramma's: geen of weinig verschil tussen talen en schoolsoorten
- Examenprogramma's: disbalans CE-SE

Hoe zijn we te werk gegaan?

- Kerndoelenteam en vakvernieuwingscommissie MVT
  - Tussentijdse feedback: Levende Talen, MEVW, Netwerk lerarenopleiders MVT, Vedocep, Nuffic, Visiegroep Buurtalen, Meesterschapsteam MVT, individuele experts...
  - Voortdurende afstemming tussen kerndoelen en examenprogramma's, ook van andere vakken
  - Werk in uitvoering: fase van beproeven in 2025 (KD) en 2025-2026 (EP)
-

Overzicht van opbrengsten: concept-kerndoelen

- Karakteristiek (inclusief ERK-niveaus)
- 4 sets concept-kerndoelen
  - po Engels
  - vo Engels
  - MVT set 1: Duits, Frans, Italiaans, Spaans
  - MVT set 2: Arabisch, Chinees, Russisch, Turks
- Toelichtingsdocument

Overzicht van opbrengsten: concept-examenprogramma's

Examenprogramma's per taal en schoolsoort en leerweg:

Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Italiaans, Russisch, Spaans, Turks

Elk examenprogramma bevat:

- Karakteristiek (inclusief ERK-niveaus)
- Een set van eindtermen
- Verdeling van inhoud over CE-SE
- Toelichtingsdocument

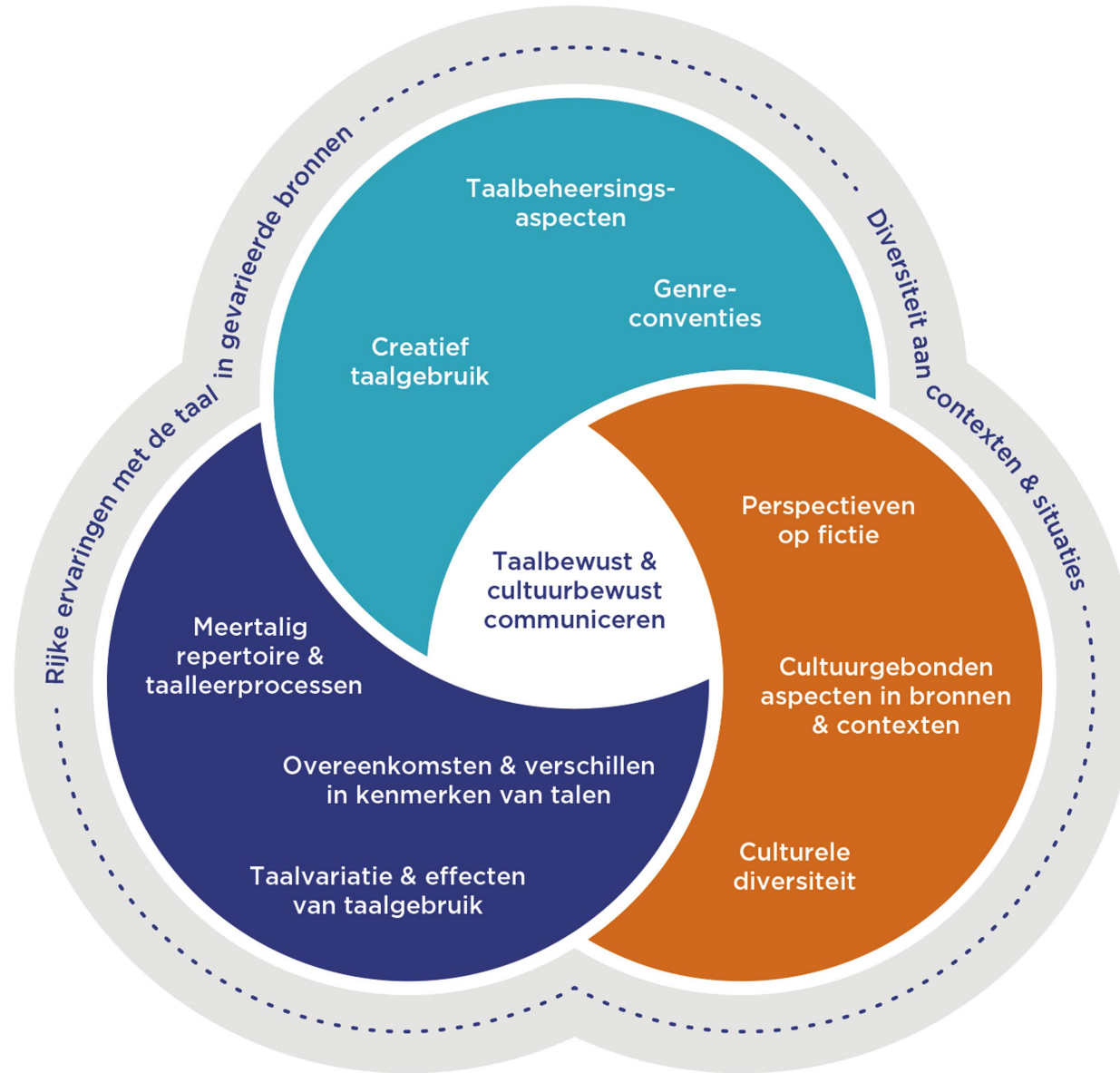

Een blik op de inhoud

- Visie op MVT-onderwijs
- Van visie naar doelen
- Voorgestelde ERK-niveaus
- Toelichting conceptkerndoelen en
  - eindtermen

COMMUNICATIE

TAALBEWUSTZIJN

CULTUURBEWUSTZIJN

De basis: Rijke ervaringen met taal

De leerling doet ervaring op met een rijk aanbod aan talige bronnen in de doeltaal op een passend taalniveau.

- Voor alle talen en voor alle leerlingen
- Verwerken van rijk taalaanbod zorgt voor “vanzelfsprekende” integratie van 3 domeinen

Voorbeelden van ervaringen met rijk taalaanbod: Taalprofielen

Ga naar taalprofielen:

<https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/mvt/erk/gedeeld/taalprofielen/>

Selecteer een vaardigheid, ERK-niveau en can-do-statement

Overzicht concept-kerndoelen

Engels po/so	Engels v(s)o	MTV v(s)o set 1 Duits, Frans, Italiaans, Spaans
	Rijk taal- en leesomgeving	Ervaringen met rijk taal-aanbod
Kijk-, luister- en leesvaardigheid	Kijk- en luistervaardigheid	Kijk- en luistervaardigheid
	Leesvaardigheid	Leesvaardigheid
Mondelinge communicatie	Mondelinge communicatie	Mondelinge communicatie
Schriftelijke communicatie	Schriftelijke communicatie	Schriftelijke communicatie
	Creatieve expressie	Creatieve expressie
	Doelgerichte informatieverwerking	Doelgerichte informatieverwerking (3 h/v)
Taalleerproces en meertaligheid	Taalleerproces en meertaligheid	Taalleerproces en meertaligheid
	Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit	Cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit
Interculturele communicatieve competentie	Interculturele communicatieve competentie	Interculturele communicatieve competentie

De eindtermen: Domein A

Subdomeinen	Eindtermen	Taalspecifieke invullingen
• A1: Rijke ervaringen met taal	• Rijke ervaringen met taal	
	• Taal creatief gebruiken	
• A2: Receptie	• Mondelinge receptie	
	• Schriftelijke receptie	
	• Doelgericht verwerven van informatie	<i>vmbo-bb en -kb</i> : alleen Engels <i>gl-tl en havo</i> : Engels Duits Frans Spaans <i>vwo</i> : Engels Arabisch Chinees Duits Frans Italiaans Russisch Spaans Turks
• A3: Productie en interactie	• Doelgericht spreken	
	• Mondelinge interactie	
	• Schriftelijke interactie	<i>vmbo-bb</i> : alleen Engels Chinees: gesplitst digitaal/ handmatig

De eindtermen: Domein B

Subdomeinen	Eindtermen	Taalspecifieke invullingen
• B1: Taal als fenomeen	• Overeenkomsten en verschillen tussen talen	
	• Taalvariatie	<i>alleen havo en vwo</i> <i>havo: alleen Engels</i> <i>vwo: Engels Duits Frans Italiaans Spaans</i>
	• Effecten van taalgebruik	<i>niet voor vmbo-bb en -kb</i> <i>vmbo-gl/tl en havo: alleen Engels</i> <i>vwo: Engels Duits Frans Italiaans Spaans</i>
• B2: Taal en individu	• Taalleerproces	
	• Meertalig repertoire	
	• Digitale middelen	
	• Oriëntatie op de toekomst	

De eindtermen: Domein C

Subdomeinen	Eindtermen	Taalspecifieke invullingen
• C1: Cultuur in fictie	• Ervaringen met fictie	
	• Inzicht in fictie	<i>niet voor vmbo-bb</i>
	• Analyse van literatuur	<i>alleen havo en vwo</i>
• C2: Cultuur in de maatschappij	• Cultuur in bronnen	
	• Culturele diversiteit	

Koppeling aan ERK-niveaus

Op basis van bijvoorbeeld:

- Beschikbare onderzoeksgegevens
- Verkenningen van SLO (zie toelichtingsdocumenten)
- Focusgroepen van leraren, lerarenopleiders ..
- Rekening houden met vervolgonderwijs

Werk in uitvoering: in de fase van beproeven wordt dit verder aangescherpt

Kerdoelen: ERK-streefniveaus

Engels

Concept-kerndoel	Po/so	Onderbouw v(s)o	3 h/v
Kijk- luister- en leesvaardigheid	A1		
Kijk- en luistervaardigheid		A1/A2	A2+/ B1+
Leesvaardigheid		A1/A2	A2+/B1
Mondelinge communicatie (<i>productie & interactie</i>)	A1	A1/A2	A2+/B1
Schriftelijke communicatie (<i>productie & interactie</i>)	Pre-A1/A1	A1/A2	A2+/B1

MVT se1: Duits, Frans, Italiaans, Spaans

Concept-kerndoel	ob v(s)o	3 h/v
Kijk- en luistervaardigheid	A1/A2	A2
Leesvaardigheid	A1/A2	A2
Mondelinge communicatie (<i>productie & interactie</i>)	A1	A1/A2
Schriftelijke communicatie (<i>productie & interactie</i>)	A1	A1/A2

Examenprogramma's minimale ERK-eisen: vmbo

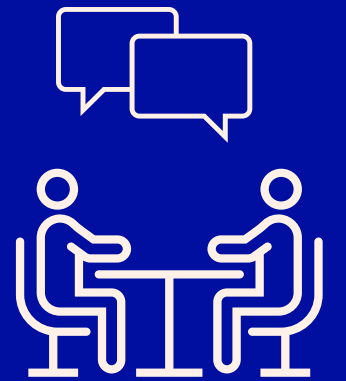
Engels					
	Mondelinge receptie	Schriftelijke receptie	Mondelinge productie	Mondelinge interactie	Schriftelijke communicatie
Vmbo bb	A2	A2	A1	A1	A2
Vmbo kb	B1	A2	A2	A2	A2
Vmbo gl/tl	B1+	B1	B1	B1	B1
Duits/ Frans					
Vmbo bb	A1	A1	A1	A1	nvt
Vmbo kb	A2	A2	A1	A1	A1
Vmbo gl/tl	A2	A2	A2	A2	A2

Examenprogramma's minimale ERK-eisen: havo en vwo

Engels					
	Mondelinge receptie	Schriftelijke receptie	Mondelinge productie	Mondelinge interactie	Schriftelijke communicatie
havo	B2	B2	B2	B2	B1
vwo	C1	C1	C1	B2+	B2
Duits					
havo	B1	B1	B1	B1	A2+
vwo	B2	B2	B2	B1+	B1
Frans					
havo	B1	B1	A2+	A2+	A2+
vwo	B2	B2	B1	B1	B1

Speeddaten met kerndoelen en eindtermen

- // In de hand-out zie je twee concept-kerndoelen en twee concept-eindtermen
- // Bekijk het globaal: wat valt je op?
  - Kijk naar de structuur en formulering
  - Kijk naar de inhoud
- // Wat doe je al en wat is nieuw? Wissel uit met je buur.

Gemeenschappelijke opbouw kerndoelen & eindtermen

Wettelijke status:	Karakteristiek
Geen wettelijke status:	<p data-bbox="963 648 1335 686">kerndoel/eindterm:</p> <ul data-bbox="963 736 1625 865" style="list-style-type: none"><li data-bbox="963 736 1182 775">• Doelzin <li data-bbox="963 822 1625 865">• Het gaat hierbij om: Uitwerking <ul data-bbox="963 1051 1992 1093" style="list-style-type: none"><li data-bbox="963 1051 1992 1093">• Te denken valt aan: Voorbeeldmatige uitwerkingen

Typen doelen

Beheersingsdoelen:

Inzichten en vaardigheden

Ervaringsdoelen:

Inspanningen die van leerlingen worden verwacht met het oog op ervaringen en/of expressieve reacties.

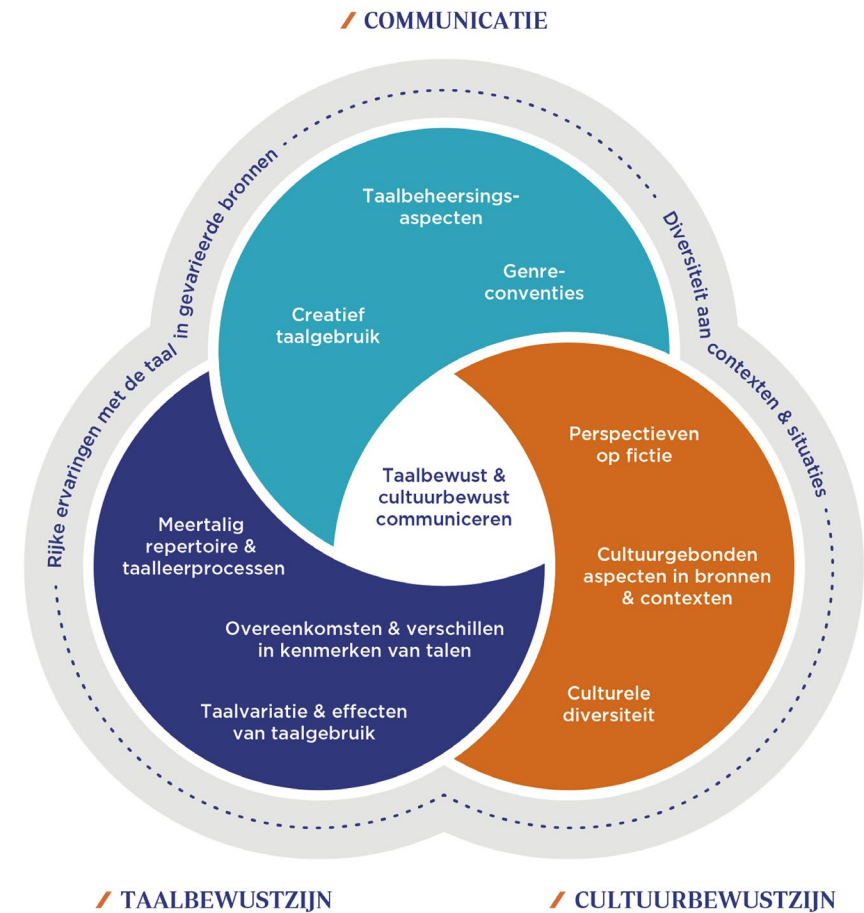

Hybride doelen

Rijk en communicatief MVT onderwijs in samenhang

Van kerndoelen en eindtermen naar curriculumontwikkeling op school

Domeinen in samenhang
Integratie

Voorbeeld 1: Werken met liedjes in de kerndoelen

Auteurs: kerndoelteamleden Robin Blanker, Feikje Riedstra, Mireille Hassemer, Ana Llamazares

Concept-kerndoelen in samenhang

- 1) De leerlingen kijken zonder geluid naar een stukje van een opvallende videoclip van een lied met een duidelijke verhaallijn. Let op bv verhaallijn, kleuren, bewegingen, emoties, cultuurspecifieke elementen) van de videoclip. Ze bespreken de indrukken en voorspellen hoe het liedje verder kan gaan (in de doeltaal of andere taal).
- 2) De leerlingen luisteren (zonder beeld) naar het liedje en noteren hierbij alle woorden die zij herkennen individueel. In groepjes wisselen ze alle woorden die ze hebben gevonden uit. Ze vullen elkaars lijsten aan om zo een compleet mogelijk beeld te krijgen.
- 3) De groepjes presenteren klassikaal de woorden die zij hebben verzameld en vertellen op basis daarvan waar zij denken dat het liedje over gaat. (in de doeltaal of andere taal).
- 4) Ze krijgen de tekst van het lied en luisteren het lied helemaal, terwijl ze de tekst meelesen. Het verhaal wordt klassikaal nabesproken.
- 5) De leerlingen mogen nu kiezen:
  - zelf een strofe in de doeltaal schrijven en aan het liedje toevoegen;
  - Het liedje uit het hoofd leren en zingen dit voor de klas of maken er een opname van
  - Ze schrijven een (stukje van) een nieuwe songtekst

1. rijke ervaringen met taal
  - 2: kijk- en luistervaardigheid
  - 4: mondelinge communicatie en/of
  - 5: schriftelijke communicatie
  - 7: creatieve expressie
- Eventueel ook
- 3: leesvaardigheid (songtekst lezen)
  - 9: cultuurgebonden aspecten en culturele diversiteit

Bijvoorbeeld:

- Leerlingen zelf laten kiezen
- Kerstin Ott: Regenbogenfarben
- Angèle: Oui ou non?
- Bruno Mars: Just the way you are

Voorbeeld 2: Fictie in de bovenbouw

Auteur: Kees van Ruremonde, lid vakvernieuwingscommissie MVT

Zie toelichtingsdocument examenprogramma's p 203

Concept-eindtermen in samenhang

In deze lessenserie (circa 5 lessen) staat het *Terror* van Ferdinand von Schirach centraal, waar mogelijk ondersteund door (delen van) de verfilming.

Tijdens het lezen van het boek worden de voorkomende dilemma's (het centrale dilemma: Darf man Leben gegen Leben abwägen?) besproken. Er wordt leerlingen gevraagd om hun eigen mening hierover te vormen aan de hand van de context in het boek.

Er wordt aandacht besteed aan de vorm van de tekst (genre, opbouw), doeltaalgebruik en de keuzes die in het boek gemaakt zijn (waarom wordt een vraag op een bepaalde manier gesteld, met welke intonatie kan die gesteld worden, welk effect wordt daarbij bereikt?).

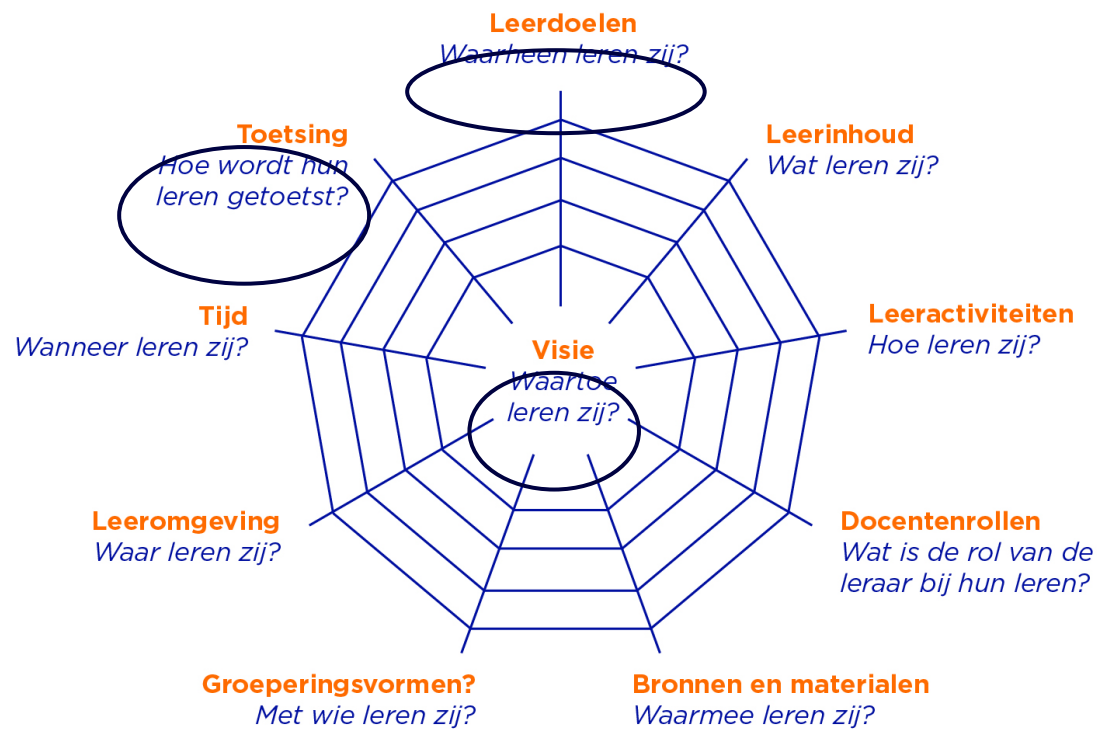
Differentiatie en variatie:

- De leerlingen schrijven een recensie (in de doeltaal), waarin ze ook hun leeservaring verwoorden.
- De leerlingen spelen delen van het werk na. Leerlingen moeten zich inleven in een rol/persoon om deze zo goed mogelijk na te spelen en om overtuigend over te komen. Door na te denken over de positie (welke persoon zit waar in een ruimte, hoe is de ruimte opgebouwd) verplaatsen leerlingen zich in de context (rechtszitting).

1. Rijke ervaringen met taal
  3. Mondelinge receptie
  4. Schriftelijke receptie
  7. Mondelinge interactie
  11. Effecten van taalgebruik
  17. Inzicht in fictie
  18. Analyse van literatuur
  19. Cultuurgebonden aspecten in bronnen
- Optioneel:
2. Creatief taalgebruik
  8. Schriftelijke communicatie

Doelen vernieuwd =
toetsing vernieuwen

Verdeling CE-SE

Titel (sub)domein	SE	CE
Domein A Communicatie		
A1. Rijke ervaringen met taal	X	
A2. Receptie		X
A3. Productie en interactie	X	
Domein B Taalbewustzijn		
B1. Taal als fenomeen	X	X
B2. Taal en individu	X	
Domein C Cultuurbewustzijn		
C1. Cultuur in fictie	X	X
C2. Cultuur in de maatschappij	X	X

Toetsen in het SE vanuit visie op rijk mvt-onderwijs

Communicatieve,
realistische
taken.

Koppeling met
ERK-niveaus.

Taalvaardigheden
waar mogelijk en
relevant in
samenhang
toetsen.

Inhouden
communicatie,
taalbewustzijn en
cultuurbewustzijn
in samenhang
getoetst.

Taal(leer)-
ervaringen van de
leerlingen in
passende
toetsvormen
zichtbaar maken.

A large, solid orange shape is located in the top left corner of the page, partially overlapping the white background.

/ **Het vervolgtraject**

Fase van beproeven: 2025-2026

Kerdoelen

- fase van beproeven is aan de gang
- Oplevering definitieve concept-kerndoelen aan OCW eind 2025

Examenprogramma's

- 2 periodes van 8 weken > schooljaar 2025-2026
  - 1e periode: Selectie nieuwe SE-onderdelen
  - 2e periode: Nieuwe inhoud CE (in samenwerking met Cito, CvTE en DUO)
- Hoe?
  - Vragenlijsten schoolleiders, leraren, leerlingen
  - Docenten beproeven voorbeeldmaterialen in de les
  - Focusgroepen rond bepaalde thema's (aanmelding staat open)

Oplevering en implementatie

Kerdoelen

- Oplevering definitieve concept-kerndoelen aan OCW eind 2025
- Schooljaar 2026/ 2027 van kracht

Examenprogramma's

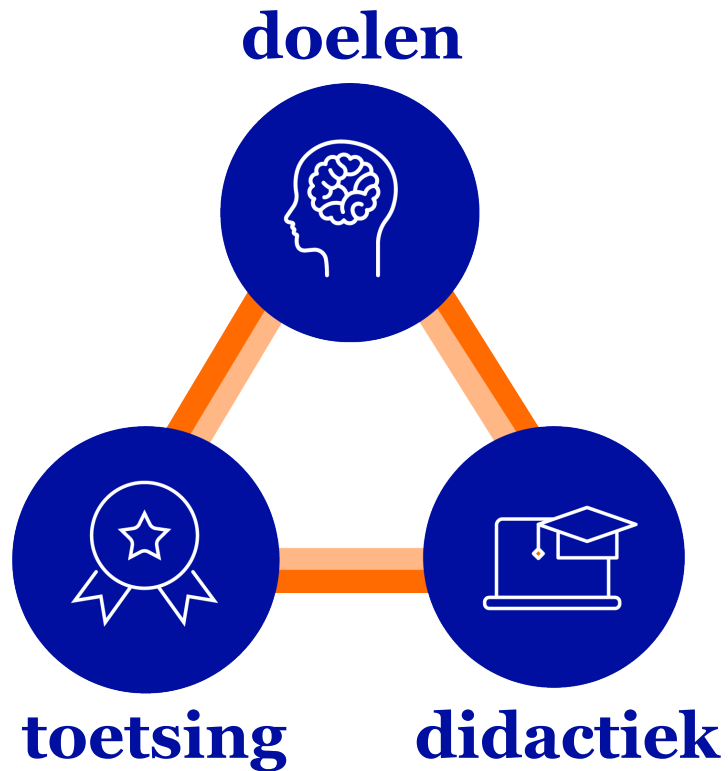
- concept-syllabi gepubliceerd najaar 2025
- September 2026 publicatie definitieve concept-examenprogramma's en syllabi
- Ontwikkeling handreikingen SE (SLO) en voorbeelden CE (CVTE/Cito)
- September 2028: start eerste cohort geactualiseerde examenprogramma's en syllabi

Oplevering en implementatie

Voor de vakken: Nederlands, Engels, Duits, Frans, Spaans, Italiaans, Chinees, Fries, Klassieke Talen, wiskunde havo/vwo, maatschappijleer, nlt en O&O

Curriculum: samen bouwen aan kwaliteit

Constructive alignment, Biggs & Tang, 2011)

Schoolleiders

Leraren

Curriculumontwikkelaars

Toetsontwikkelaars

Materiaalontwikkelaars

Lerarenopleiders

**Kijk voor meer informatie op:
www.actualisatiekerndoelen.nl**

**Op de hoogte blijven?
Meld je aan voor de automatische updates**

**actualisatie
kerndoelen**

s1o

Kijk voor meer informatie op:
www.actualisatie-examenprogrammas.nl

Op de hoogte blijven?
Meld je aan voor de automatische updates

**actualisatie
examenprogramma's**

s1o

A large, solid orange shape is positioned in the top left corner of the page, partially overlapping the white background.

/
Afronding

Focusgroepen

Interesse voor deelname aan focusgroepen rond thema's in de examenprogramma's?

Mail Loes Groen: l.groen@slo.nl

Andere vragen?

Mail Machteld Moonen: m.moone@slo.nl

